

Subotnji izlet, karavana Bogatstva različitosti, u aranžmanu Turističke agencije Magelan, u jugoistočni Banat, Vršac i Guduricu, na veliku žalost putnika, poslednji je planirani za ovu godinu. Magelan je u okviru projekta promosvisanja ruralnog turizma, po popularnm cenama, predstavio osam od četrnaest destinacija u Vojvodini, koje su od strane kompetentne komisije, sastavljene od predstavnika Pokrajinskih sekretarijata, kao i vođe projekta Biljane Marčete, procenjene kao potencijalna turistička odredišta, za domaće, ali i strane goste.

Ni kišnog, i po vremenu ni malo obećavajućeg 17. decembra, pristalice i zagovornici jednodnevnih tura iz Beograda i Novog Sada, nisu bili razočarani. Pun autobus putnika dočekala je Tanje Palkovač, direktorica Turističke organizacije Vršac sa saradnicima, koji su za ovaj put odabrali da gostima predstave deo istorijsko-kulturnog nasleđa svoga grada. A njihov prvi izbor je bilo Sterijino pozorište, prvo profesionalno pozorište u Srbiji, koje je počelo sa radom 2. januara 1945. godine, a i danas je aktivno. Prva predstava odrigrana je 10. februara iste godine, sa Sterijinim komadom "Tvrđica". Zatim smo posetili Vladičanski dvor Eparhije banatske, baroknu građevinu iz 1763.godine, nepoznatog majstora, spomenik kulture od izuzetnog značaja, pa, Pravoslavni hram Svetog Oca Nikolaja iz 1728. godine koji čuva, između ostalih vrednosti, ikonostas koji je oslikao Pavel Đurković, Aksentije Marković izveo duborezačke radove, i dve slike Paje Jovanovića, Sveti Nikola spasava osuđenike i Sveta Angelina. Na kraju je usledio obilazak „Apoteke na stepenicama“, iz druge polovine XVIII veka, u kojoj je 1874. godine otvorena prva apoteka u Vršcu „Kod spasitelja“, a danas se u tom prostoru čuva spomen-zbirka Paje Jovanovića, zbirka arheoloških artefakata i priređuju tematske postavke. Vreme nije dozvolilo da se Vrščani ovoga puta pohvale jednim od svojih najvećih bogatstava, Vršačkim vinogradima, vinarijom od 1.700 hektara vinograda i podrumom koji može da uskladišti 34 miliona litara vina. Domaćini nas ovoga puta nisu vodili do Vršačke kule, Rimokatoličke crkve Svetog Gerharda, Gradskog muzeja, u manastire, Kapele Sv. Krsta, ali su obećali da će nam za sledeći put pripremiti nešto drugo, jer grad Paje Jovanovića, Jovana Sterije Popovića, novinara i političara Jaše Tomića, šahiste Bore Kostića i mnogih drugih, čuva mnoge znamenitosti, kulturna dobra, za koje je malo jedan dan da se vide i dožive na pravi način.

Cilj našeg puta, zapravo je bila Gudurica, selo sa oko 1200 stanovnika, sa velikom i lepom zgradom nekadašnje kasarne u kojoj se danas nalazi Osovna škola „Moša Pijade“. Školu

trenutno pohađa nešto više od 100 dece, upisanih u 8 razreda i isto toliko odeljenja, a u svakom odeljenju ima 12 do 13 đaka.

Gudurica se nalazi na samo četrnaest kilometara od Vršca, i nedaleko od Rumunske granice.

Prema nekim izvorima, ime Gudurica potiče od gudura, kojima je okruženo ovo pitoreskno mesto na obroncima Vršačkih planina. Po drugima, ime potiče od nemačkog - Guten Ritz, Guteric, sa značenjem dobar rit, koje je Gudurica nosila tokom XVIII veka. Do početka Drugog svetskog rata, Gudurica je bila selo sa čisto nemačkim življem. Posle rata naseljena je sa čak 24 različite nacionalnosti od kojih je danas prisutno „svega“ 16.

Došavši u Guduricu kao da smo došli u jedan drugi svet, prepun kontrasta, u kojem se, ako dođete nespremni, teško možete snaći. Ukratko, Gudurica je mesto širokih pejzaža i uskih ulica, novih i napuštenih kuća, mesto bremenito tradicijom i prošlošću i nedefinisanim sadašnjošću...

Bili smo izuzetno toplo dočekani od Guduričana, koji su želeli da nam mnogo toga pokažu, ispričaju, vrata sećanja (čitaj vreme), na ono što su imali, a koje je negde, nečijom krivicom izgubljeno.

Da bolje upoznamo Guduricu pomogli su nam vlasnik porodičnog podruma „Nedin“ Josif Nedin, župnik Mihail Gherghel, domaćin kluba vinara, doc. dr Stevica Deđanski i drugi.

U Gudurici smo obišli katoličku crkvu Sv. Ivana Krstitelja, iz 1736. godine, sa orguljama dospelim 1904. godine iz Ljubljane, koja je u dosta lošem stanju, zajedno sa parohijalnim domom. Uzrok tome, kako smo doznali, bili su lokalni par, koji se u parohijsku kuću uselio 70-tih godina, posle smrti bračnog para Vaštag, Ilone i Ištvana. Dok su Vaštagovi bili poznati kao vredni i poštjeni ljudi i brinuli se za hram i kuću, drugi par se, nasilno uselio i godinama uništavao imovinu crkve, parohijske kuće, okućnice. Da se, kojim slučajem, bračni par Julijana i Mate Konta nisu vratili iz Minhena u Guduricu, iz koje su otišli pre 42 godine, u želji da provedu svoje penzionerske dane, ove crkve i ove kuće više ne bi bilo. Danas Julijana i Mate, pomažu župniku Mihail Gherghelu, psihički, fizički i finansijski da ovo sveto mesto vrati u život.

Zatim smo posetili malu porodičnu vinariju Snežane i Josifa Nedina i njihove troje dece. Oni su 1994. godine ušli u vinsku priču i potpuno joj se posvetili. Danas imaju 3 hektara vinograda i 10.000 litara vina, uglavnom belih. Podrum „Nedin“ može da primi tridesetak gostiju, da im ponudi vrhunsko vino. Mada se Joisifovi roditelji nisu bavili vinarstvom, verovatno tradicija Gudurice i ovog kraja, uspela je da genetski izdiferencira ljude, ljude sa posebnim sklonostima prema vinarstvu i vinogradarstvu. Jer, teško da ćete naći i jednu kuću u Gudurici bez vinskog podruma i sa bar malo vina u njemu, makar za potrebe kuće. A da će se stara vinska tradicija obnoviti, uliva nadu Udruživanje vinara, a o tome smo nešto više doznali na sledećoj destinaciji.

Posebna atmosfera vladala je i u klubu vina „Gudurička priča“u kojoj nas je dočekaao predsednik Udruženja vinara „Vinsko selo“ doc. dr Stevica Deđanski. On je pomogao da se udruže osamnaest manjih i većih podruma MZ Gudurica, sa ciljem zajedničkog izlaska na tržište. U ovom klubu, koji ugošćava posebne goste, sve je podređeno vrhunskom užitku, od kamina u kojem pucketa vatra, fenomenalnih muzičara do kuvara, koji je ovom prilikom priredio odličan gulaš sa makaronima i štrudlu sa makom. Jelo se, pevalo i igralo, a fešta bi se i odužila da nas nije čekla priča o Robertu Hamerštilu.

Na kraju, posetili smo muzej svetski poznatog i priznatog slikara, grafičara Roberta Hamerštila, rođenog u Vršcu, koji je živeo u Gudurici i odužio joj se poklonivši oko 80 svojih radova, što danas čini stalnu postavku ovog muzeja.

Posle ove posete sve manje nam je bio jasan razlog zapostavljenosti ovog mesta, predivne prirode, divnih ljudi i vinske tradicije koja seže duboko u prošlost.

Upravo projekat Bogatstvo različitosti, uvođenjem turista u manje forsirane sredine, sve više dobija na značaju i kao važan i autoritativan činilac u pomoći afirmaciji sela koje zaslužuje bolji tretman, ne samo kada je u pitanju turizam.

Gudurica ima ozbiljnu vinsku tradiciju, koja počiva na dvema nemačkim porodicama Tec i Ber. Gudurica ima potencijala da razvija i versku priču, preko manastira Mesić i Središte. Manifestacije „Groždebal“, „Zlatna jesen“ i „Praznične đakonije“, na najbolji mogući način sliku sela šalju u svet. Gudurica je bogata svojim različitostima i predstavlja svet u malom. Gudurica je jedna jako lepa priča koju treba saslušati.

[Više slika možete pogledati o v d e.](#)